

Tute male al la averaĝa "laid back Aussie bloke", (leĝera aŭstralia viro) Owen estis ĉiam stabila kaj serioza. Lia alia fratino, Cath, per video el Melburno, parolis pri la mankoj kaj defioj de la infanaĝo. Pro familiaj problemoj, la juna Owen, plej aĝa el kvar, fariĝis la "paĉjo" por la pli junaj gefratoj, kaj protektanto de la panjo. Li estis kapitano de loka futbalteamo (soccer), kaj ankaŭ ludis la korneton kaj la francan kornon.

Lastatempe, lia memoro iom post

iom perdiĝis, kaj Owen fariĝis 97-jaraĝa malfortulo. La morto liberigis kaj lin kaj lian familion de plua doloro kaj malĝojo. Ni aŭskultis al la kanto de John Lennon, *Imagine* (Imagu), dum ni rigardis la fotojn de nia ege respektita amiko, kiun mi persone konis ekde 1970, kiam la karmemoraj Owen Loneragan kaj Rene Smeets, kune kun mi, komencis lerni Esperanton. Dum la pasinta jardeko aŭ pli, Owen ankaŭ gastigis nin dum jarkunveno kaj aliaj kunsidoj, en sia domo. Ripozu en paco, kara samideano.

Kie vi estas?

Homoj regule bezonas komuniki pri lokoj – foje nebule ("la domo de mia amiko"), foje precize ("143 Lawson St, Redfern NSW 2016"). Ekzistas multaj manieroj por indiki specifan lokon sur la globo, kaj kompreneble, la manerio, kiun vi elektas, dependas de kial vi bezonas informi iun pri la loko, kaj kion ili jam scias.

Se, ekzemple, vi rakontas al via amiko pri aventuro, kiun vi kaj viaj kuzoj spertis kiel infanoj, "ĉe la parko" verŝajne tute sufiĉas, ĉar la rakonto ne vere temas pri la parko mem, kaj via amiko ne devas scii kie la parko estas por ĝui la rakonton. Tamen,

JOANNE JOHNS (BRISBANO)

vi eble devus doni iom pli da informo se vi volas renkonti vian amikon "ĉe la parko" je vendredo (krom se vi faras tion tiel ofte, ke vi ambaŭ komprenas, ke "ĉe la parko" signifas "ĉe la parko, kiun ni kutime vizitas")

Se vi volas renkonti iun ie, aŭ aranĝi liveradon de pakaĵo, vi devas uzi adreson por informi pri la loko. Ĉi tiu adreso povus informi pri la lando, ŝtato, urbo, strato, stratnumero kaj eĉ etaĝo de konstruaĵo, kaj kutime estas sufiĉe bona metodo por trovi lokon.

Tamen, multaj lokoj sur la globo ne

havas adreson, aŭ la adreso ne estas sufiĉe specifa por montri malgrandan lokon. Eble vi bezonas esplori endanĝerigitajn papiliojn en la fora kamparo – per adreso oni eble atingus la antaŭan barilon, sed ne la specifan loĝlokon de la papilioj. Feliĉe, dum centoj da jaroj ni jam havas la teknologion priskribi punkton ie ajn sur la globo per ĝia latitudo kaj longitudo. Dum ĉirkaŭ 30 jaroj ni havas la eĉ pli bonan teknologion trovi tiun priskribon sen mem fari la matematikon, danke al la Tutmonda Loktrova Sistemo – aŭ GPS en la angla.

Per GPS-koordinatoj oni povas same facile priskribi la lokon de la Operejo de Sidnejo ($33^{\circ}51'28.4''\text{S}$ $151^{\circ}12'53.7''\text{E}$) kiel tio de gitar-forma arbaro ie en Argentino ($33^{\circ}52'04.4''\text{S}$ $63^{\circ}59'13.2''\text{W}$), kaj tio de neinteresa loko, meze de nenie en la pacifika oceano ($34^{\circ}59'10.1''\text{S}$ $138^{\circ}30'28.8''\text{W}$).

Alia, nova maniero por priskribi lokon ankaŭ ekzistas. En 2013, “What3words” (kiuj 3 vortoj) fondiĝis. What3words uzas “geokodojn” – pli facile legeblaj identigiloj de precizaj koordinatoj. Ili dividis la mondon en 57 trilionoj da kvadratoj, ĉiuj 3 metrojn larĝaj kaj 3 metrojn longaj. Ili donis al ĉiu kvadrato adreson, kiu konsistas de tri vortoj. Diri “beams.enjoy.pipes” estas pli facile kaj rapide ol “ $33^{\circ}51'28.4''\text{S}$ $151^{\circ}12'53.7''\text{E}$ ” ĉu ne?

La adresoj estas troveblaj per retejo aŭ aplikaĵo en via poŝtelefono (kiu povas funkcii sen interreto post la unua elŝuto), kaj estas haveblaj en 47 lingvoj (ankoraŭ

ne Esperanto). La adresoj ne estas rekte tradukitaj inter lingvoj, ĉar rektaj tradukoj eble kaŭzus adresojn kun pli ol tri vortoj. Ekzemple, la loko “beams.enjoy.pipes” (ĉe la ŝtuparo de la Sidneja Opera-Domo) estas “séparer.baryum.atomiseur” en la franca kaj “medizinern.flugreise.ausgebreitet” en la germana.

Krom la aplikaĵo, What3words nun estas uzata de la nacia savserva aplikaĵo de Aŭstralio (Emergency Plus), kaj la savservoj de Anglujo, por pli facile trovi la lokojn de homoj, kiuj bezonas urĝan helpon. Ĝi ankaŭ haveblas en la navigaj sistemoj de kelkaj markoj de aŭtoj, taksiaj servoj en kelkaj landoj, kaj kelkaj firmaoj akceptos What3words-adresojn por liveri pakaĵojn.

Eble unu el la plej utilaj estontaj uzoj de What3words estos peti la senpilotan aviadilon, kiu liveras vian picon (aŭ pakaĵon) meti ĝin en vian malantaŭan korton por eviti ŝtelemajn najbarojn (aŭ en la antaŭan korton por eviti vian hundon!).

Estas alia geokoda sistemo kiu nomiĝas “pluskodoj”, kiun Google ŝajne kreis, sed en tiu sistemo nia operdomo lokiĝas ĉe “4RRH46R7+VX2” aŭ (laŭdire) pli mallonge “46R7+VX2 Sydney NSW, Australia”, kiu laŭ mi ne estas pli bone ol GPS-koordinatoj.

Nur tempo malkovros kiu sistemo pli populariĝos.

Por eltrovi pli pri What3words, vizitu what3words.com

